

Wijzigingen reglementen en spelregels

Tijdens de Bondsraad van zaterdag 22 juni 2019 en de informele Bondsraad van zaterdag 23 maart 2019 is een aantal wijzigingen in de reglementen aangenomen.

Flexibilisering competities

De aanleiding voor de wijzigingen die tijdens de Bondsraad van 23 maart jongstleden zijn aangenomen, komen uit de 10 bijeenkomsten over flexibilisering van de competitie die in het najaar van 2018 zijn gehouden met de verenigingen. Daar zijn meerdere reglementspunten ter discussie gesteld om te kijken of de signalen die werden opgevangen vanuit de verenigingen ook konden leiden tot een overeenstemming van een nieuwe regel. Bij 3 van deze punten was er een behoorlijk eenduidig beeld over alle bijeenkomsten heen, te weten horizontaal invallen, vastspelen voor senioren en invalbepalingen voor jeugd. Voor deze drie punten is een voorstel gemaakt welke via een digitale peiling in februari en maart aan de verenigingen is voorgelegd.

De meningen over het voorstel over de invalbepalingen voor jeugd bleken verdeeld, het voorstel voldeed niet aan de verwachtingen vooraf. Het blijft wel duidelijk dat er een verandering gewenst is, maar welke precies zal in de komende periode verder onderzocht worden.

Bij de overige twee punten (horizontaal meespelen en vastspelen senioren), was een zeer duidelijke meerderheid voor het invoeren er van, waarna ze als voorstel aan de bondsraad in maart 2019 zijn voorgelegd. Ook de bondsraad heeft hiermee ingestemd.

De volgende wijzigingen zijn goedgekeurd en per seizoen 2019-2020 ingevoerd:

- **Invallersbepalingen senioren**

De derde keer invallen in een kalendermaand betekent vastspelen in het team waar het meest is ingevallen (in die maand). Daarna staat de teller voor die kalendermaand weer op 0 invalbeurten. De vierde keer invallen in een kalendermaand betekent dus *niet* meer automatisch vastspelen.

Dit houdt dus in dat iemand die vanuit heren 5, twee keer in heren 4 is ingevallen en daarna 1 keer in heren 3, zich vast speelt in heren 4. Indien in 3 verschillende teams wordt ingevallen zal het middelste team worden aangehouden.

Speler heren 5 valt in bij:

- 1^e keer: heren 4
- 2^e keer: heren 3
- 3^e keer: heren 1

=> vast gespeeld in heren 3

- **Horizontaal meespelen**

Het horizontaal meespelen van spelers in dezelfde klasse mag per wedstrijd nog maar door 3 spelers gedaan worden. De overige spelers moeten uit het oorspronkelijke team komen, of invallers uit lagere klassen zijn.

Behalve deze 2 reglementswijzigingen is tijdens de consultatierondes ook kort gesproken over de mogelijkheid om aan te kunnen geven als de libero niet heeft deelgenomen aan de wedstrijd. Deze werd unaniem omarmd en is tijdens de laatste Bondsraad meegenomen in de reglementswijzigingen.

Overige reglementswijzigingen

Voor het niet opkomen óf te laat afmelden (*tot 48 uur voor aanvang wedstrijd*) voor een wedstrijd wordt één en dezelfde sanctie opgelegd. Terwijl er in de beleving een behoorlijk verschil is als men voorafgaand aan de wedstrijd nog tijdig afmeldt, ten opzichte van het zonder berichtgeving niet op komen dagen bij een wedstrijd. Vandaar dat in de reglementen hier een onderscheid in is gemaakt waarbij het zonder berichtgeving niet op komen dagen zwaarder gesanctioneerd zal worden.

Verder zijn er nog enkele andere wijzigingen doorgevoerd.

Het volledige overzicht van wijzigingen is in dit document terug te vinden.

Spelregelwijzigingen

In [dit artikel](#) is al eerder verteld over een aantal van de belangrijkste spelregelwijzigingen voor het seizoen 2019-2020.

Bij de aanpassingen voor de Topdivisie hebben we het niet over de reglementen maar alleen over de spelregels die de Topdivisie overneemt van de Eredivisie. Wel houdt dit in dat de Topdivisie ook met E-score zal gaan werken. Hiervoor zal voorafgaand aan het seizoen 19-20 nog een opleiding gegeven worden.

Alle overige spelregelwijzigingen zijn in [dit document](#) terug te lezen.

Onderstaand de reglementswijzigingen welke vanaf het seizoen 2019-2020 gelden

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Wedstrijdreglement Hoofdstuk 1 Volleybal Competitie			
3.1.3.9	In wedstrijden in de tweede en lagere klassen van de herencompetitie en in alle klassen van de jongenscompetitie mag met mannen en vrouwen in één team worden gespeeld.	In wedstrijden in de <u>derde divisie</u> en lagere klassen van de herencompetitie en in alle klassen van de jongenscompetitie mag met mannen en vrouwen in één team worden gespeeld.	<i>Vanuit de regioaad West is dit voorstel aangenomen en daarna voorgesteld en goedgekeurd door de Bondsraad</i>
3.1.5.3	Een speler is uitgekomen in een wedstrijd indien hij een deel van een set heeft meegespeeld of als libero en op het (digitale) wedstrijdformulier is vermeld.	Een speler is uitgekomen in een wedstrijd indien hij een deel van een set heeft meegespeeld ~~of als libero~~ en op het (digitale) wedstrijdformulier is vermeld.	<i>Vanuit de consultatiesessies is de voorkeur uitgesproken om ook bij de libero op het DWF aan te laten geven of hij/zij daadwerkelijk is uitgekomen. Daarmee vervalt het feit dat de libero standaard heeft meegespeeld. (Dit is binnen E-score niet mogelijk en zal daarom niet voor Ere- en Topdivisie van toepassing kunnen zijn)</i>
3.1.6.1	Een speler mag in een hogere klasse dan waartoe hij reglementair behoort uitkomen met de volgende beperkingen: a. niet meer dan tweemaal in één kalendermaand; b. niet meer dan elf wedstrijden per seizoen. Daarnaast mag een speler horizontaal meespelen in een team van zijn of haar vereniging indien dit team in dezelfde klasse uitkomt als het team waartoe de speler reglementair behoort.	(...) Daarnaast mag een speler horizontaal meespelen in een team van zijn of haar vereniging indien dit team in dezelfde klasse uitkomt als het team waartoe de speler reglementair behoort. Tijdens een te spelen wedstrijd waarbij van bovengenoemde regel gebruik wordt gemaakt mogen er maximaal drie spelers horizontaal meespelen bij een wedstrijd.	<i>Vanuit de consultatiesessies is de voorkeur uitgesproken om het horizontaal meespelen te beperken tot maximaal 3 spelers.</i>

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Wedstrijdreglement Hoofdstuk 1 Volleybal Competitie			
3.1.6.2	Een speler, die de bovengenoemde beperkingen overschrijdt, gaat automatisch tot het team behoren waarvoor hij het laatst is uitgekomen.	Een speler, die de bovengenoemde beperkingen overschrijdt, gaat automatisch tot het team behoren waarin de speler <u>het meest</u> is uitgekomen. <u>Na de derde keer invallen gaat de teller van het aantal invalbeurten weer op nul in de maand dat er ingevallen wordt.</u>	<i>Vanuit de consultatiesessies is de voorkeur uitgesproken om de invallersbepalingen te versoepelen.</i>
3.1.7.5	(...) De aanvangstijd van regionale wedstrijden in de jeugdcompetitie dient te liggen: op zaterdag: van 09.00 uur tot en met 18.00 uur; op vrijdag voor A-jeugd: van 19.00 uur tot en met 21.30 uur; op vrijdag voor B/C-jeugd: van 19.00 uur tot en met 19.30 uur; op maandag tot en met donderdag: van 19.00 uur tot en met 19.30 uur. zondag: van 13.00 uur tot en met 17.00 uur (te allen tijde in overleg).	(...) De aanvangstijd van regionale wedstrijden in de jeugdcompetitie dient te liggen: op zaterdag voor A/B-jeugd: van 09.00 uur tot en met 20.00 uur; op zaterdag voor C-jeugd: van 09.00 uur tot en met 18.00 uur; op vrijdag voor A-jeugd: van 19.00 uur tot en met 21.30 uur; op vrijdag voor B/C-jeugd: van 19.00 uur tot en met 19.30 uur; op maandag tot en met donderdag: van 19.00 uur tot en met 19.30 uur. zondag: van 13.00 uur tot en met 17.00 uur (te allen tijde in overleg).	<i>Hiermee wordt meer ruimte gecreëerd om de wedstrijden ingepland te krijgen.</i>
3.1.8.1.	In de Promotieklasse heren en hoger worden de eerste en tweede scheidsrechter aangewezen door de Organisator. In de Promotieklasse dames wordt de scheidsrechter aangewezen door de Organisator.	In de Promotieklasse heren en hoger worden de eerste en tweede scheidsrechter aangewezen door de Organisator. In de Promotieklasse dames wordt de scheidsrechter aangewezen door de Organisator. Vanaf de Derde divisie dames en hoger worden de eerste en tweede scheidsrechters aangewezen door de organisator.	<i>Verduidelijking</i>

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Wedstrijdreglement Hoofdstuk 1 Volleybal Competitie			
3.1.11.5	<p>(...) Afmelden door een vereniging van een wedstrijd in de seniorencompetitie of het niet dan wel niet volledig opkomen van een seniorenteam en niet direct vast stellen van een nieuwe speeldatum, locatie en tijd:</p> <p>a. het maximum bij een wedstrijd te behalen aantal punten in mindering;</p> <p>daarnaast:</p> <p>b. bij de eerste maal een sanctie van de 4e categorie;</p> <p>c. (...)</p>	<p>(...) Afmelden door een vereniging van een wedstrijd in de seniorencompetitie of het niet dan wel niet volledig opkomen van een seniorenteam en niet direct vast stellen van een nieuwe speeldatum, locatie en tijd:</p> <p>a. het maximum bij een wedstrijd te behalen aantal punten in mindering (<u>bij afmelden</u>);</p> <p>b. <u>2x het maximum bij een wedstrijd te behalen aantal punten in mindering (bij niet (volledig) opkomen)</u>;</p> <p>daarnaast <u>bij zowel afmelden als niet (volledig) opkomen</u>:</p> <p>c. bij de eerste maal een sanctie van de 4e categorie;</p> <p>d. (..)</p>	<p><i>Het feit dat men zonder berichtgeving niet op komt dagen kan o.i. qua sanctie niet vergeleken worden met het vooraf tijdig afmelden voor de wedstrijd. Vandaar dat deze zwaarder gesanctioneerd wordt.</i></p>
3.1.11.11	<p>Indien een ongerechtigde speler heeft deelgenomen aan een wedstrijd:</p> <p>a. het maximum bij een wedstrijd te behalen aantal punten in mindering;</p> <p>b. een sanctie van de 4e categorie;</p> <p>c. de uitslag handhaven indien het team dat met een ongerechtigde speler is uitgekomen geen wedstrijdpunt heeft behaald;</p> <p>d. de wedstrijd wordt geheel overgespeeld, tenzij het niet in overtreding zijnde team de Organisator laat weten hiervan af te zien. Indien de wedstrijd wordt overgespeeld, wordt de wedstrijd, die voor het niet in overtreding zijnde team het beste resultaat heeft opgeleverd, meegenomen in de stand.</p>	<p>Indien een ongerechtigde speler heeft deelgenomen aan een wedstrijd in de jeugdcompetitie:</p> <p>~~a. het maximum bij een wedstrijd te behalen aantal punten in mindering;~~</p> <p>b. een sanctie van de 4e categorie;</p> <p>c. de uitslag handhaven indien het team dat met een ongerechtigde speler is uitgekomen geen wedstrijdpunt heeft behaald;</p> <p>d. de wedstrijd wordt geheel overgespeeld, tenzij het niet in overtreding zijnde team de Organisator laat weten hiervan af te zien. Indien de wedstrijd wordt overgespeeld, wordt de wedstrijd, die voor het niet in overtreding zijnde team het beste resultaat heeft opgeleverd, meegenomen in de stand.</p> <p>Indien een ongerechtigde speler heeft deelgenomen aan een wedstrijd in de seniorencompetitie:</p> <p>a. het maximum (...)</p>	<p><i>Gelijkgetrokken aan de sancties bij artikel 3.1.11.5 (afmelden of niet opkomen van een jeugdteam). In dat geval worden ook geen minpunten bij jeugdteams opgelegd. We zijn van mening dat dezelfde lijn bij dit artikel toegepast zou moeten worden.</i></p>

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Wedstrijdreglement Hoofdstuk 2 Volleybal Ere en Topdivisie			
3.2.5.4		Indien een wedstrijd wordt uitgespeeld vanwege staken/afbreken ervan, wordt deze wedstrijd als een aparte wedstrijd gezien, waarbij de op dat moment speelgerechtigde spelers voor dat team speelgerechtigd zijn.	<i>Gelijkgetrokken met hoofdstuk 1 van het Wedstrijdreglement.</i>
3.2.11.16	(E) Een sanctie van de 4e categorie per wedstrijd: a. het niet aanwezig zijn van een stabiele breedband internetverbinding, en/of b. het niet verzorgen van de live score van de wedstrijd, en/of c. het niet tijdig doorgeven van de wedstrijdstatistiek en video-opname. Bij herhaling in een seizoen kan de sanctie worden verhoogd tot de 5e categorie.	(E) Een sanctie van de 4e categorie per wedstrijd: a. het niet aanwezig zijn van een stabiele breedband internetverbinding, en/of b. (E) het niet verzorgen van de live score van de wedstrijd, en/of c. (E) het niet tijdig doorgeven van de wedstrijdstatistiek en video-opname. Bij herhaling in een seizoen kan de sanctie worden verhoogd tot de 5e categorie.	<i>Door de invoering van E-score in de Topdivisie is het 1e punt onder a. ook voor de Topdivisie van toepassing.</i>

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Wedstrijdreglement Hoofdstuk 4 Volleybal CMV			
		Compleet nieuw reglement toegevoegd.	<i>Uit de spelregels zijn alle zaken gehaald die in een reglement thuishoren. Dit heeft geen gevolgen voor de speelwijze die in elk speelgebied gehanteerd wordt.</i>

Wijzigingen Reglementen Bondsraad 23 maart en 22 juni 2019

Artikel	Oud	Nieuw	Motivatie
3 Reglement Strafzaken			
4.3.1.1	<i>Strafvervolgning van een lid of van de betrokken vereniging door de in dit Reglement benoemde organen kan worden ingesteld wegens: a. wangedrag vóór, tijdens of na een wedstrijd; b. onwelvoeglijke bejegeningen van een bondsofficial in woord, geschrift of daad; c. het medewerken aan bedrieglijke handelingen betreffende het doen uitkomen van spelers; d. overtreding van het Reglement Ongewenst Gedrag, of andere vormen van ongewenst gedrag zoals discriminatie en pesterijen;</i>	<i>Strafvervolgning van een lid of van de betrokken vereniging door de in dit Reglement benoemde organen kan worden ingesteld wegens: a. wangedrag vóór, tijdens of na een wedstrijd; b. onwelvoeglijke bejegeningen van een bondsofficial in woord, geschrift of daad; c. het medewerken aan bedrieglijke handelingen betreffende het doen uitkomen van spelers; d. overtreding van het Reglement <u>Seksuele Intimidatie</u>, of andere vormen van ongewenst gedrag zoals discriminatie en pesterijen;</i>	<i>Sinds de overstap naar het ISR is dit reglement van toepassing.</i>

Spelregelwijzigingen

Hierbij geven wij als Taakgroep Spelregels van de Nevobo een overzicht van de spelregelwijzigingen die komend seizoen in Nederland worden doorgevoerd. Eerst volgt een korte opsomming van de wijzigingen. Aansluitend worden ze uitgebreid toegelicht.

- De Topdivisie gaat spelen met dezelfde spelregels als de spelregels die gelden voor de Eredivisie;
- De tweede bal in de rally wordt, als deze met de vingers bovenhands gespeeld wordt én aan de eigen kant van het net blijft, soepel beoordeeld. Deze regel geldt voor alle divisies en klassen;
- In de 1e divisie en lager kunnen voorspelers van het serverende team onderling geen opstellingsfout maken. Hetzelfde geldt voor de achterspelers van het team dat aan service is. Wel blijft de regel dat een voorspeler voor zijn corresponderende achterspeler moet staan van kracht;
- De spelregel over de spelerwissel zoals die in de 1^e divisie en lager wordt toegepast, gaat gelden voor alle jeugdklassen en niet alleen voor de hoofd- en topklasse van de jeugd.

Alle niveaus

Internal pass:

Meestal is de tweede bal bedoeld gespeeld te worden als een set-up. Zo'n bal wordt niet altijd even perfect gespeeld. Niet alleen wat techniek betreft, maar ook qua plek waar deze bal uiteindelijk terecht komt. Wanneer zo'n tweede bal als een set-up aan de eigen kant van het net blijft, noemen we dit een 'internal pass'. Gaat de tweede bal daarentegen (bedoeld of onbedoeld) naar de speelhelft van de tegenpartij en/of raakt deze het blok, dan is er sprake van een 'voltooide aanvalsslag'.

Op het niveau van de Eredivisie wordt de 'internal pass' al soepel beoordeeld. Dat lijkt vaak tot onbegrip bij het publiek. Toch zijn deze beslissingen van de scheidsrechters juist en moeten ze ook op alle andere niveaus ook zo worden toegepast. Zeker wanneer speler veel moeite doet om de bal te spelen en/of naarmate de rally langer duurt, moet deze internal pass soepel beoordeeld worden.

Wat bedoelen we nou precies? Dragen of vasthouden van de bal is en blijft fout. Maar zolang bij een met de vingers bovenhands gespeelde bal sprake is van kort balcontact én deze aan de zijde van het net van dit team blijft, hoeft deze bal niet technisch helemaal zuiver gespeeld te worden.

Omdat de bal technisch niet helemaal zuiver gespeeld wordt, kan na de bovenhandse set-up enige rotatie in de bal komen. Dit ontstaat bijvoorbeeld omdat een speler de bal niet met beide handen helemaal tegelijkertijd raakt.

Het is niet zo dat een team door het niet affluiten van een dergelijke bal beloond wordt. Bij een slechte set-up, benadeelt de spelverdeler zijn eigen team. De aanvaller moet daarna immers meer moeite doen om er een goede aanval van te maken en deze minder goede aanval is vervolgens voor de tegenpartij gemakkelijker te verdedigen. Daarom zal een spelverdeler altijd proberen de bal technisch zo goed mogelijk te spelen opdat er een goede aanval uit voortkomt.

Soepel beoordelen heeft in deze situatie ook tot gevolg dat er bij meer rally's doorgespeeld kan worden. En daar komt het publiek voor. Maar dat is niet de enige reden van deze spelregelwijziging. Ook voor de media zijn langere en spectaculairdere rally's van belang. Op die manier kunnen we eenvoudig meer genieten en meer reclame maken voor onze sport.

Er zijn echter wel grenzen. Gemakkelijk te spelen ballen moeten nog altijd strenger beoordeeld worden dan moeilijk te bespelen ballen. En wanneer zelfs iemand die geen verstand heeft van volleybal kan zien dat een bepaalde bal technisch fout gespeeld is, dan dient de scheidsrechter deze bal af te fluiten. Ook twee keer spelen door dezelfde speler in twee acties is niet toegestaan.

Bovendien moet de bal aan de eigen kant van het net blijven. Anders is er namelijk geen sprake van een 'internal pass', maar van een 'voltooide aanvalsslag'. Wordt een set-up dus niet helemaal zuiver gespeeld en gaat deze uiteindelijk toch naar de andere kant van het net, dan moet de scheidsrechter alsnog affluiten. Hierdoor kan het voorkomen dat de scheidsrechter niet direct fluit wanneer een set-up onzuiver is. Er moet immers eerst gekeken worden of dat de bal wel of niet naar de tegenpartij gaat.

Tot slot moet ook de 3^e bal altijd zuiver gespeeld worden. Deze bal moet immers over het net gespeeld worden. Derhalve kan er bij de 3^e bal nooit sprake zijn van een 'internal pass' en is dit conform de spelregels altijd een 'voltooide aanvalsslag'. Ook als de 3e bal uiteindelijk niet over het net gaat en/of het blok van de tegenpartij niet raakt. En wel omdat bij het soepel beoordelen van een 'voltooide aanvalsslag' wel degelijk een voordeel voor de aanvallende partij gecreëerd zou worden en dat zou de tegenstander dan wél benadelen.

Topdivisie

In de topdivisie vervalt het DWF en gaan we net als de Eredivisie met de E-score werken. Ook nemen we in de Topdivisie de spelregels van de Eredivisie over. Dit heeft enkele kleine, maar ook een paar grote spelregelwijzigingen tot gevolg.

Kleine wijzigingen zijn dat een team voortaan uit maximaal 14 spelers mag bestaan, de tijd tussen de sets altijd 3 minuten bedraagt, time-outs in alle gevallen 30 seconden duren en het veld tijdens deze time-outs vrij moet blijven. Ook de regel voor schermen wordt aangescherpt: de serveerder én de balbaan moeten zichtbaar zijn voor de spelers van het ontvangende team. Grotere spelregelwijzigingen betreffen het bankgebeuren, spelerswisselingen en de libero:

Spelerwisselingen:

De 'oude' spelregel m.b.t. de spelerwissel wordt weer van kracht. Dit betekent dat in een set een basisspeler gewisseld mag worden door een wisselspeler. Daarna mag die basisspeler in die set alleen nog maar terug gewisseld worden met de wisselspeler die hem vervangen heeft. Als dat eenmaal is gebeurd, mogen deze twee spelers gedurende de rest van de set niet meer worden gewisseld.

Voorbeeld:

Speler #4 staat in de eerste set opgesteld als basisspeler.

Hij wordt gewisseld voor speler #6, die als wisselspeler op de bank zit.

Speler #4 mag hierna in die set alleen nog maar terug gewisseld worden door speler #6.

Na die terugwissel mogen deze twee spelers in de eerste set niet meer gewisseld worden .

Libero:

Aan het aantal Libero's zijn restricties verbonden:

- Als het team uit 13 of 14 spelers bestaat, dan **moet** het team 2 Libero's aanwijzen;
- Bestaat het team uit 12 spelers, dan kan het team 1 of 2 Libero's aanwijzen;
- Heeft het team 11 of minder spelers, dan mag het team maximaal 1 Libero aanwijzen.

Andere veranderingen:

- De shirts en de wisselbordjes zijn genummerd van 1-22;
- Drie opstellingsbriefjes per set;
- Tijdens een time-out gaan de spelers naar de spelersbank;
- Er wordt gespeeld met 2 Quick moppers en met 6 Ballenkinderen;
- Er wordt gewerkt met het 5-ballensysteem; 5 wedstrijdballen en 2 reserveballen.
- De eerste stoel mag alleen gebruikt worden door de coach.
Verder moeten de wisselers op de bank zitten óf in de opwarmzone (achter de bank) staan.

1^e divisie en lager

Opstelling van het serverende team:

De spelers van een team staan vaak dicht bij elkaar om snel hun (blok)positie in te kunnen nemen. Om dit te doorbreken en het schermen beter te kunnen beoordelen, worden de regels voor de opstelling van het serverende team minder streng.

De voorspelers van het serverende team, hoeven ten opzichte van elkaar niet in de servicevolgorde te staan. Hetzelfde geldt voor de achterspelers van het serverende team. Wel moet een voorspeler nog steeds voor zijn corresponderende achterspeler staan (de linksvoor moet bijvoorbeeld voor de linksachter staan).

De voorspelers moeten nog steeds dicht bij de middenlijn staan dan de achterspelers.

Met deze nieuwe regel wordt het voor de spelers van het serverende team gemakkelijker om conform de spelregels minimaal een armlengte uit elkaar te gaan staan om het schermen te voorkomen. Het zicht van de passers van het ontvangende team wordt daarmee ook beter.

Omdat geen opstellingsfouten meer gemaakt kunnen worden zoals hierboven omschreven, is het lastiger voor de scheidsrechter om de servicevolgorde te controleren. Daarom wordt het verplicht om op alle niveaus waar 'DWF resultaat invoeren' wordt gebruikt, aan het begin van de set de servicevolgorde te noteren.

Alle jeugdklassen

Wisselregel:

Voor alle jeugdteams voeren we de spelregel m.b.t. de spelerwissel door zoals we die bij de jeugd reeds kenden in de Hoofdklasse en Topklasse. Deze spelregel was ook bij de senioren in de 1^e divisie en lager al van kracht. Dit betekent dat een speler meerdere keren gewisseld mag worden.

Voorbeeld:

Speler #5 uit de basisopstelling wisselt met speler #3. Speler #5 kan alleen op zijn positie weer terug gewisseld worden met speler #3. Als dit eenmaal is gebeurd, kan speler #3 na een voltooide rally weer gewisseld worden met bijvoorbeeld speler #6 uit de basisopstelling. Maar hij kan ook nogmaals met speler #5 wisselen.

Uiteraard blijft de spelregel, dat in een set maximaal 6 spelerwissels mogen plaats vinden, van kracht.

CMV

Er is voor het seizoen 2019-2020 een volledig nieuw document opgemaakt met de spelregels voor het Circulatie Mini Volleybal (CMV). Er staan in dit document ook enkele kleine wijzigingen, maar veel verenigingen hebben het afgelopen (half) jaar al met de nieuwe regels gespeeld. Het document is meer een verduidelijking van de geldende regels en enkele kleine aanpassingen/toelichtingen op hoe de regels gehanteerd dienen te worden.

Het vernieuwde document kun je [hier](#) vinden